

Opening Derde Wijk Veenhuizen

Aanleiding:

In het begin van de negentiende eeuw zijn ten Noorden van het Fochteloërveen (een bijzonder hoogveen gebied dat nog 'leeft') kanalen gegraven voor de veenontginning en productie van turf: het Veenhuizerdiep/Kolonievaart en zes "wijken". Wijken, oftewel sloten naar het kanaal met, tussen de sloten, de veenontginning. De sloten dienden voor zowel de ontwatering van het veen, als het vervoer van de turf.

In diezelfde tijd is Veenhuizen ontstaan: drie gestichten die werden opgericht voor arme werkloze gezinnen. Al snel werden die ook bevolkt door weeskinderen van zes jaar en ouder, en landlopers. Nog weer later werden het gewone gevangenen.

In de jaren zestig vond een herverkaveling plaats en werden alle wijken, op de zesde na (en een stukje vijfde) dichtgegooid; in het geval van de derde met afval en puin (en asbest).

Het Waterschap Noorderzijlvest besloot de Derde Wijk weer in ere te herstellen, met de volgende motieven:

- De optimalisering van de waterbeheersing en het verbinden van het Fochteloërveen met het oude beekdal
- Het realiseren van een ecologische verbindingszone, door aanleg van natuurvriendelijke oevers en beplant met oorspronkelijke beplanting
- Cultuur-historisch herstel van de derde wijk
- Sanering van de vervuilde grond

De uitvoering hiervan vond plaats in samenwerking met Provincie Drenthe.

Het Waterschap heeft LivingTale Theater in samenwerking met Bureau Bruintjes verzocht om de opening van de Derde Wijk theateraal te omlijsten en af te sluiten met een door hen te bedenken Officiële Handeling.

Theater Opzet

Het theater bestaat uit 2 onderdelen:

- Theater rond de binnenkomst (het heden)
- Theater op locatie (het verleden + brug naar het heden)

Het Theater op Locatie heeft als slot de officiële openingshandeling door Carla Alma van het Waterschap en gedeputeerde Tanja Klip van de provincie.

Er zijn drie acteurs die elk twee rollen spelen: één rol in het heden en één rol in het verleden. De rol in het heden is een afstammeling van die uit het verleden.

De rollen

In het verleden:

- De boer wiens land aan de sloot lag toen die gedempt werd: Rein
- Een vrouw die als kind opgegroeid is in het gesticht: Ester
- Een turfsteker die de sloot gegraven heeft: Wouter

In het heden:

- De zoon van de boer die of het land later verkocht heeft of geen boer is geworden en niet snapt waarom 'zijn' sloot dicht moest: Rein
- Een vrouw op zoek naar het verleden van haar betbetbetovergrootmoeder (een weeskind uit het Eerste Gesticht), die raadselachtige brieven van haar heeft gevonden (over de wijk): Ester
- De nazaat van de turfsteker; zijn naam is Zwartgoud -een rijke familie- die pas sinds kort weet dat die naam niet slaat op steenkool - wat hij altijd aannam - maar op turf, èn dat zijn voorouder veroordeelt is wegens landloperij en dus arm:
Wouter

Als karakters kiezen we voor duidelijke contrasten tussen de drie personages:

Wouter speelt iemand met 'oud geld'.

Ester met 'nieuw geld' en nogal over het paard getild.

Rein een wat sneue sociaal onhandige man.

Theater rond de binnenkomst

De acteurs mengen zich door het publiek en vertellen aan omstanders waarom ze hier zijn. In alle gevallen is dat een persoonlijke zoektocht.

Geprobeerd wordt dat iedere acteur minstens een derde van de groep bereikt.

We bewegen ons met name tussen de mensen die zich vóór de kerk bevinden.

Vlak voor het officiële gedeelte vraagt Ester de aandacht.

Iets in de geest van:

Jullie gaan zo met het officiële gedeelte beginnen.

En ik wil vooraf toch even zeggen tegen iedereen dat ik het echt geweldig vond om hier uitgenodigd te worden

Ik wil al die lieve mensen hier bedanken die mij geholpen hebben met mijn zoektocht "het paradijsje"..... (kort het verhaal vertellen) ... maar helaas (resultaat noemen)

Wouter haakt daarop in door aan te geven dat hij ook op zoek is naar een voorouder uit Veenhuizen (vertelt kort wie: een veroordeelde landloper).

Ester reageert smalend: ik ben op zoek naar een onschuldig weesmeisje en jij naar een boef. Ik snap de gelijkenis ... (of een andere sneer). Even lekker hakketakken.

Rein grijpt in (afkeurend): brutaal hoor, niet van hier en dan een beetje ruzie maken over een ver verleden

(Wouter en Ester reageren verbaasd, en vragen wie hij dan wel niet is)

Rein: ik ben ook op zoek, naar ... (kort het verhaal vertellen van zijn jeugd) maar dat ga ik toch ook niet....

Ester grijpt in door iedereen de kerk in te sturen.

Theater op locatie

De gasten ontmoeten achtereenvolgens:

- De boer wiens land aan de sloot lag toen die gedempt werd. Hij vertelt waarom die sloot dicht moest (met nadruk op het persoonlijke aspect daarvan). Dit is het meest 'gewone' verhaal en het wordt dramatisch omdat hij óók vertelt wat dat voor zijn zoon betekende.
- Een vrouw die als weeskind opgegroeid is in het gesticht en nu daar woont en werkt. Dit is een romantisch verhaal.
- Een turfsteker die de sloot gegraven heeft; hij vertelt niet alleen over het ontstaan van de sloot, maar ook over het leven als turfsteker, zijn armoede en ... over zijn geheim dat verklaart hoe zijn nazaten rijk geworden zijn. Dit is een spannend verhaal.

Elk personage heeft zijn eigen plek langs de kant van de sloot (in bovengenoemde volgorde) aan de overkant ten opzichte van de weg waar de gasten lopen.

De boer is door iedereen van verre al te zien en is bezig de sloot schoon te maken. Het weeskind zit achter de dijk van het bruggetje (duiker in waterschapstermen) aan het water en is onzichtbaar tot het publiek op haar plek is aangekomen. De turfsteker zit verborgen in het bos totdat hij 'nodig is'.

Zodra de gasten zich rond deze plek hebben verzameld verteld het personage zijn/haar verhaal in relatie met de sloot. Dat eindigt altijd met een afscheid van de sloot (wijk).

De boer en eventueel het weesmeisje (als door de komst van de turfsteker de gasten te traag naar hem toelopen) geven in rol een reden voor de gasten om door te lopen. Anouk (organisatie) zorgt er voor dat de gasten niet verder lopen dan de bedoeling is. Als het laatste personage (de turfsteker) zijn verhaal verteld heeft, voegen de andere twee acteurs zich bij hem, en laten de verschillende aspecten samenvloeien in een slotscene. Die slotscene nodigt dan uit tot het verrichten van de officiële handeling: het "terughalen van de tijd" door de acteurs de sloot te laten oversteken.

Ieder verhaal benadrukt één van de aspecten van het 'waarom' van het herstel van de wijk.

- De eerste (boer: 1960) is het saneringsaspect en in mindere mate de afwatering.
- De tweede (weesmeisje: 1866) het natuur/ecologische aspect.
- De derde (veenarbeider: 1830) het cultuurhistorisch aspect.
- In het spel tussen alle drie de personages rond de afsluitende officiële handeling wordt ten slotte aandacht besteedt het verbinden van het Fochteloërveen met het oude beekdal (de Slokkert).

Script

Theater rond de binnenkomst

De boerenzoon (Rein):

Je vader is de boer uit de tijd van de herverkaveling en het dichtgooien van de derde wijk. Als kind speelde je daar altijd en je vond het er heerlijk. Met je vriendjes haalde je ook menig kattenkwaad uit. Je vader vond het altijd maar niks. Die wilde dat je goed leerde. Boer worden, daar zag hij geen toekomst in. Toch verbaasde het je zeer dat je vader het je op gegeven moment verbood nog langer bij de sloot te spelen. Eerst trok je je daar niets van aan. Totdat hij je betrapte. Nog nooit heb je hem zo boos gezien, ook daarna niet. Snel daarna werd je in de kost gedaan in de grote stad, Assen.

Je bent daarna nooit weer teruggeweest bij de sloot. Eerst niet vanwege de ruzie, en het vele huiswerk. Later omdat de sloot dichtgegooid was. Snel daarna stopte je vader met boeren en verhuisde hij naar Oosterwolde.

Toch heb je nog vaak gedacht aan die sloot, en waarom je vader daar zo kwaad over werd. Hij sprak vaak over Sodom en Gomorra als hij het over die tijd had. Eerst dacht je dat hij het dan erover had hoe hij uitgekocht was, en dat de opkomst van het machinaal boeren hem het leven onmogelijk had gemaakt. Maar nu realiseer je je dat als hij zo sprak het altijd in relatie was met het dichtgooien van de sloot. "De Derde Wijk" zei hij dan altijd minachtend. Dan was het geen sloot meer, maar De Derde Wijk.

Nu je hebt gehoord dat de derde wijk weer in ere hersteld is, ben je benieuwd of iemand je kan vertellen wat je vader vroeger allemaal bedoeld kan hebben....

Afstammeling van het weesmeisje (Ester):

Je bent in de spullen van je oma een heel oude brief tegengekomen. Hij blijkt van je betbetbetovergrootmoeder Lies te zijn. (officieel: oudgrootmoeder – maar dat bekt lang zo leuk niet en wie weet nou dat dat zo heet) (1846 – 1869 – 1888 – 1909 – 1928 – 1947 – 1970)

Je bent hier naar toe gekomen omdat in die brief Veenhuizen genoemd wordt en de Derde Wijk als een heel bijzondere plaats – zie de brief (die heb je bij je - we maken hem oud). Je denkt natuurlijk dat het een buurtje is en begrijpt niet goed wat daar nou voor bijzonders aan is. Bij de Gemeente werden ze gek van je gevraagd en hebben je gezegd dat je vandaag maar naar de opening toe moest gaan. Vanwege de tijd heb je geen schriftelijke uitnodiging gekregen. Natuurlijk wilde je weten hoe die wijk nou geopend kon worden als je betbetbetovergrootmoeder daar al gewoond had, maar toen had de ambtenaar de telefoon al neergelegd (overigens: gemeentehuis is Norg).

Amsterdam, den veertiende juni 1866

Lief Lieske,

Eeven een snel briefken want ik wil dat mijn briefken op tijd komt voor uwen verjaringsdag. Twintigh jaren telde Gij nu reedsch. Wij zijn van gelijken jaaren wederom!

Doch mijne jaaren zelve tellen als waare ik agtentagtig. Mijne mevrouwe gaf eenen fijnen feescht met veele genoodighden. En haare meid maar schrobden den ganschen dag van den morghenstond tot aan den nagt!

Dan verlang ik naar onze geheimen plek, ons kleine paradijs der Derden Wijk al bij het eersten gestigt van Veenhuizen. Hoe gelukkig waren wij toen ter tijde. Hoe veele waaren de geheimenissen die wij deelden.

Ach, mijn Lieske, ik weet, Gij hebt het waarlijk zwaar en er is geen net manspersoon om te ontmoeten. Maar toch verlang ik thans bij U te moogen weezen bij ons paradijs der Derden Wijk en onze geheimen weerom te deelen.
Nogh altijd de uwe, mijne innigh geliefde vriendin,
Petronella Post

Afstammeling van de veenarbeider (Wouter):

Je bent op zoek naar je voorouders, je achternaam is Zwartgoud - een rijke familie. Maar je weet pas sinds kort dat die naam niet slaat op steenkool, wat je altijd aannam, maar op turf, en dat je voorouder uit Drenthe kwam, opgepakt is als landloper in de derde wijk en veroordeelt tot drie jaar verblijf in het tweede gesticht van Veenhuizen.

Hoe kan hij toen al Zwartgoud geheten hebben en toch veroordeeld worden voor landloperij?

Een kopie van het vonnis heb je bij je (nagemaakt naar een origineel uit Het Pauperparadijs), hier alleen de tekst.

JUSTITIA.

In de zaak tusschen

den Officier van Justitie
bij de **Arrondissements-Rechtbank** te
ASSEN.

EN

Zwartgoud

oud **48** jaar, geboren te *onbekend*
zonder beroep en zonder vaste woonplaats
(in verzekerde bewaring)

Aangehouden en in hechtenis genomen *op den Derde Wijk te Veenhuizen*

den **10 juni** achtienhonderddertig

zijnde zonder bezittingen, geldelijke middelen en of bronnen van inkomsten, derhalve verdacht van landloperij.

VERKLAART voorschreven feit wettig en overtuigd bewezen en dat het daarstelt landloperij.
VERKLAART den beklagde

Zwartgoud

schuldig aan die overtreding.

VEROORDEELT beklagde tot hechtenis van *drie* dagen

en tot plaatsing in het tweede gesticht te Veenhuizen voor den tijd van *drie jaar*

Gewezen bij de Heeren Mrs. *Van Walbré*

Vice

President Crommelie en jhr v. Asch v. Wijck

Rechters

bijgestaan door Mr. *Moll*

Substituut Griffier

en in het openbaar uitgesproken den **17 juni**

achtienhonderddertig

door Mr. *Van Walbré*

Vice President

Theater op locatie

De boer: 1960

(Vertelt terwijl hij de wijk schoon maakt wat hij aan het doen is.)

De sloot moet worden opgeschoond. De wallen gemaaid. Begroeiing en modder op de bodem moet eruit. Het moet kunnen stromen, zeggen ze. Maar stromen doet het niet meer.

Ze noemen het een wijk, de derde wijk, maar voor mij is het gewoon een sloot.

Wel een mooie sloot. Het wàs een mooie sloot.

Vroeger. Hij stroomde langzaam naar de vaart. Hij leefde. Je zag er vissen.

Libelles en vlinders. Planten en bloemen. Ik heb zelfs eens een otter gezien

Daarom was dat vroeger ook mooi werk.

Maar nu niet meer. De sloot is dood.

Dode vissen, geen waterplanten, geen libelles, geen vlinders. Hij stinkt.

Ik maak alleen maar schoon omdat het moet. Ook al is ie dood, hij moet schoon.

Voor de schouw van dit jaar, in 1960 leven we. Moet elk jaar, maar dit jaar....

Het begon vorige jaar, toen het water stopte met stromen. In 59 was dat.

Ik weet wel hoe dat kwam. Ze hadden hem daarboven dichtgegooid.

Eerst zodat je het niet kon zien. Stiekem.

Maar vandaag de dag openlijk. Alles gooien ze er in. Puin van het gesticht. Asbest.

Troep. Huisvuil.

Hij kan beter dicht, zeggen ze. Hij heeft geen nut meer, zeggen ze.

En toen zeiden ze: als ie dicht is hoef je ook hem niet meer te ruimen.

Het is voor de vooruitgang, zeiden ze, jouw vooruitgang (*schudt zijn hoofd*).

Herverkaveling. Economisch verantwoord. Nieuwe tijden. De jaren zestig.

Ze zeiden dat ik te klein boer. Zal wel.

Maar mijn zoon wil ik hier niet meer hebben.

Als kleine jongen was ie hier altijd te vinden met zijn vriendjes. Slootje springen.

Eieren rapen. Kattenkwaad uithalen. Het was z'n lust en z'n leven.

Maar ik heb het hem verboden hier nog te komen. Sinds het water niet meer stroomde. Sinds ze begonnen met storten.

Ik heb het hem niet durven zeggen, mijn jongen. Dat ZIJN sloot een vuilnisbelt geworden was.

Ik heb hem verboden om hier te komen. Natuurlijk gehoorzaamde hij niet. Natuurlijk ging hij toch. Ik kon mijn woede niet meer inhouden. Daar heb ik spijt van.

Maar het was niet op hèm dat ik boos werd. Nee, op dit alles. Sodom en Gomarra.

Nee, hoeveel spijt ik ook had van mijn woede, ik wist dat ik het een volgende keer niet beter zou doen. Dus heb ik heb hem naar de stad gestuurd. Om te leren. Dat was ook beter voor hèm.

Boer zijn is niks meer in deze tijd.

Ze willen me uitkopen. Maar dan moet de zaak wel helemaal dicht zijn.

Nou, ik weet het goed gemaakt (*kijkt naar de aanwezigen aan de overkant alsof hij ze voor het eerst ziet*)

Jullie daar, hé jullie, steek eens even de handen uit de mouwen.

Nee, niet hier. Verderop, daar ligt nog rotzooi genoeg. Gewoon in de sloot pleuren.

Vooruit lopen, opschuiven, weg van hier

Het weesmeisje 1866

Achtergrond (Ester: dit hoef je niet allemaal te vertellen, maar het vormt je basis om op te kunnen improviseren)

je bent als wees op je zesde jaar naar Veenhuizen gebracht, naar het eerste gesticht. Dat was een verschrikkelijk lange tocht per trekschuit, vanuit de stad naar dit verlaten oord, hoe klein je was dat herinner je je nog goed. Op de school van het gesticht kwam je naast een klein meisje te zitten: Petronella. Het werd je beste en enige vriendin. Petronella was echter een kind van één van de bewakers, woonde in een huisje van het gesticht (jij op de slaapzolder), maar zoals gewoonlijk gingen alle kinderen gezamenlijk naar school (1e gesticht 1839: 515 kinderen! op de dagschool). Hoewel zij dus van een hogere stand was (maar ook relatief arm) speelde dat tussen jullie geen enkele rol. Het had ook zeker voordelen: zo mochten jullie meer dan anderen, bijvoorbeeld vaker samen buiten het gesticht spelen (gedrag van jou dat anders niet door de vingers werd gezien), je kreeg schriften van haar om echt te leren schrijven (kinderen leerden amper schrijven en konden vaak hun naam niet eens schrijven) en toen al schreven jullie elkaar kleine briefjes.

Eén plek was echt jullie plek: de derde wijk. Vooral 's zondags (de enige dag vrij) gingen jullie daar naar toe en fantaseerden dan van alles en nog wat.

Toen je dertien werd moest je gaan werken op de spinnerij. Petronella is daarna al snel met haar gezin naar Amsterdam verhuist. Jullie zijn blijven schrijven. Je bent nu twintig. Zij is dienstbode geworden, jij werkt nog steeds in de spinnerij. Voor beiden zwaar werk, lange dagen. Alleen heeft zij beter te eten.

Tijdslijn:

1830 is de derde wijk gegraven, tot 1846 is er veen afgegraven – 1852 ben je naar Veenhuizen gekomen, dus jullie hebben niet meer meegemaakt dat er turf werd gestoken, het is nu 1866 en de natuur heeft zich volop ontwikkeld)

Als het publiek verschijnt ben je bezig een brief aan Petronella aan het schrijven. Je schrijft in een schrift met een potlood. Je potlood maak je steeds even nat voor je schrijft (aniline potlood).

Je schrijft (gewoon Nederlands! Niet dus in de brieftaal uit de uitgeschreven brief) dat je net twintig bent geworden en dat je haar brief ontvangen hebt en reageert op het feest en dat ze daarvoor moest sloven. Het schrift kun je natuurlijk gebruiken voor aantekeningen

Je begint met:

het jaar des heeren 1866, Veenhuizen, de derde wijk, Lieve Petronella

Je schrijft (of mijmert hardop) dat je aan vroeger denkt: hoe lang geleden.

Je beschrijft een paar gegevens uit je achtergrond (aankomst als zesjarig weesmeisje, school en je vriendschap met Petronella, dat zij naar Amsterdam verhuisde, etc.)

Daarna vertel een gewoon vriendinnen verhaal (over leuke/nette jongens?).

Dan schrijf je dat je weer op jullie geheime plekje zit.

op zondag ben je hier nu echt helemaal alleen

het water stroomt zachtjes naar de grote vaart (*dit niet vergeten!*)

het is hier nu ongelooflijk mooi – laatst heb je zelfs een otter gezien.

Je bedenkt dat je het leuk vind om het haar te beschrijven.

Vanaf dat moment stop je met schrijven en gaat de wijk (=sloot, maar noem het wijk) en de omgeving verkennen en je beschrijft alles wat je ziet alsof je het haar vertelt

De bloemen (fluitekruid, rietorchis, koekoekskruid)
 de visjes (stekelbaars, bierpje, kleine modderkruiper en riviergrondel),
 de waterplanten – de waterstroom (gooi maar een takje in het water en beschrijf hoe het beweegt) –
 kikkers, salamanders, adders en ringslangen
 libellen, vlinders, juffers en kevers,
 (broedende) vogels (rietzanger, snor, sprinkhaanrietzanger, karekiet, blauwborst, rietgors, kuifeend, waterhoen)
(Ester: als je er een paar van kunt noemen is het leuk – noem wel alle categorieën)

Tot slot laat je je verrukt in het gras vallen
 Oh lieve Petronella, hier ben ik gelukkig, maar ik mis je zo, was je maar hier
 en een leuke nette jongeman
(ziet het publiek voor het eerst): nee, niet jullie, even doorlopen graag (en gaat weer liggen – herhalen als ze niet in beweging komen)

De turfsteker 1830

Komt schichtig uit het bos, kijkt uitdrukkelijk naar de mensen aan de overkant en gaat dan een zak begraven (een zak met goud). Hij merkt de plaats waar hij het begraven heeft.

Als hij klaar is is hij duidelijk opgelucht en gaat zitten (gaat bijvoorbeeld wat eten).

Toen ik hier kwam was het een wildernis (beschrijven) eindeloze vlakten van veenmos ... water ... moeras. Ontoegankelijk en verlaten.

Alleen geesten (wijst naar publiek) waren er rond.

Hij vertelt dat ze eerst met de vaart begonnen: zes jaar geleden,

Vervolgens de eerste wijk, toen de tweede, nu, 1830 de derde.

Het water moet weg. Het moet hier droog worden. Het veen moet turf worden.

je kunt nog wat vertellen hoe turf gemaakt wordt (bovenlaag weghalen, rest afsteken, het wordt pas turf als het in stapels gelegd is en gedroogd)

Want daarna kan het pas echt beginnen: alle turf(veen) gaan we afgraven.

En afvoeren door deze wijk.

Want: turf is het zwarte goud. *(inspringtekst is essentieel)*

Je zou denken: ga je rijk worden.

Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat hard werken in het zwarte goud.

Maar wij werden alleen uitgeput koud nat ziek en armer.

Rijk werden de hoge heren.

Dus toen de bovenbaas met de betaling van alle arbeiders in de mist in het veen verdwaald raakte ... en ik hem vond ...

Heb ik mezelf maar betaald waar ik recht op heb (stamp op de schat)

Ester komt aanlopen:

W: (gaat voor zijn schat staan): wie ben jij?

E: ik ben een weesmeisje. Ik zit op het eerste gesticht, ik werk daar tot ik weg kan.

Kijkt om zich heen en ziet veenmos en begrijpt het niet.

Wat is dat daar voor iets akeligs, moeras,

Wat doet dat daar die viezigheid op onze mooie akkers (want ziet dat de grond veel hoger ligt dan ze gewend is)

W: legt uit: veenmos, daaronder turf, wat je overhoud is

Conclusie Ester: ik ben teruggegaan in de tijd.

Dan komt Rein aanlopen: waar is mijn land, mijn grasland, waar zijn mijn akkers

W + E leggen het uit.

Gaan met hun rug naar het publiek toe even het landschap opnemen.

Als ze weer richting de sloot kijken:

Rein: maar wat doen die mensen daar dan

Gaan roepen

Krijgen antwoord: de nieuwe tijd

Ze willen daar graag naar toe

Ze missen hun mooie derde wijk, want hier is niets te beleven: alleen wildernis en een sloot

Ze maken contact met de omstanders

en met name Carla Alma en Tanja Klip (gele laarsjes)

Ze willen graag naar de overkant

Wouter wil ook wel mee en begint omzichtig zijn schat weer op te graven

Ester verhindert dat en vraagt want hij aan het doen is

W: mijn goud opgraven

R + E reageren vol ongeloof en beschuldigen hem van diefstal

Wouter doet daar niet moeilijk over: hij heeft er recht op

R + E: je bent gewoon een boef

Wouter's verweer: Ik heb het hier gemaakt. Het land Drenthe. Vóór mij was hier niets.

Ik heb er recht op

(daar hebben R en E niet van terug, en negeren het daarom)

E: in mijn tijd stoppen ze boeven in het gesticht

R: in mijn tijd stoppen ze boeven in de gevangenis: we hebben er hier drie, er is vast wel één die je hebben wil

R + E: Vragen aan de overkant: en in jullie tijd?

R + E maken duidelijk wat Wouter aan de overkant verwachten kan

R + E (kijken om zich heen, richting vaart) volgens mij zie ik daar een veldwachter, zullen we even roepen?

Wouter vlucht het bos in – zonder goud!*

E wil de brug oversteken, ziet het water stromen en schrikt terug

Ester (verschrikt): het water stroom raar – ze wijst

R ziet het ook

E: hoe kan dat? (*R vertelt haar waar het heen stroomt, E vraagt steeds “en dan”*)

R: naar een beekje verderop: Slokkert heet dat, dan

Groote Diep, Peizerdiep, Koningsdiep, Aduarderdiep, Reitdiep, Lauwerszee

E: (*denkt na*) maar zonet stroomde het nog de andere kant op: dat kan toch niet?

R: de nieuwe tijd – alles stroomt anders – dat zal het zijn

E raakt in paniek en durft nu absoluut niet meer over te steken;

Rein probeert van alles om haar er toe te bewegen, zonder succes

Hij vraagt de dames hem te helpen; door voorzichtig de brug over te steken

Als ze dat doen reageren de spelers daar met veel theater op.

Als Ester ziet dat de dames veilig oversteken helpt dat zeker, maar niet voldoende

Pas als de dames ieder een hand van Ester nemen, krijgt Rein haar in beweging.

Nog steeds paniekerig gaan ze nu gedrieën de brug over, gevolgd door Rein

Aan de overkant gekomen is Ester diep gelukkig, omhelst de dames,

Rein draagt daaraan ook zijn steentje bij.

Ze krijgen bloemen.

Hard hollend komt Wouter nu uit het bos gelopen

En gaat met een noodgang de brug over

Aan de overkant gekomen roept hij theatraal:

“Het is geschied, de Derde Wijk is Hersteld”

(de timing oefenen we ter plekke zodat zijn aankomst samenvalt met de bloemen)

We lokken applaus uit zodat duidelijk is dat de officiële daad is verricht.

programma

11.00 – 12.30	aankomst Verenigingsgebouw, daarna oefenen op locatie
12.30 – 13.30	lunchen + kennismaking met de dames Klip en Alma + laatste voorbereiding en omkleden
13.30 – 14.00	ontvangst gasten: walking around door de acteurs
14.00 – 14.40	tijdens de toespraken kleden acteurs zich om en gaan naar locatie
14.40 – 15.00	vervoer gasten naar locatie
15.00 – 15.30	theater op locatie + slothandeling

Nawoord

Nu ik het script heb geschreven en me er ook daadwerkelijk een beeld van kan vormen, realiseer ik me dat de plaats die de muziek bij het Theater op Locatie zoals eerder geformuleerd, niet meer bij het script past.

Ik denk dat muziek tussen de scènes eerder storend dan aanvullend zal werken.

Bovendien denk ik dat ook het vertragend zal werken.

Wat denk ik wel mooi zou zijn is als de muziek losbarst wanneer de acteurs de wijk zijn overgestoken. Dat maakt dan ook meteen duidelijk dat de opening een feit is en het theater afgesloten.

Opmerkingen

* idee is dat Wouter dus later wegens landloperij wordt opgepakt nog voordat hij de schat heeft kunnen opgraven. Natuurlijk kon hij niet bewijzen dat hij geen landloper was - want al zijn geld zat nog in de grond, of veenarbeider - want dan zou zijn misdad uitkomen (net zoals waar hij geboren was). Hij moest zich dus van de domme houden en dus eerst zijn straf uitzitten.....

De brief en de kopie van de veroordeling zijn daar ons mooi nageemaakt
Zowel Wouter, als Ester hebben ook kopieën daarvan bij zich om uit te delen